

Дело C-774/19**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

22 октомври 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Словения)

Дата на акта за преюдициално запитване:

5 септември 2019 г.

Жалбоподатели:

А.В.

В.В.

Ответник:

Personal Exchange International Limited

Предмет на главното производство

Спорът се отнася до това дали юрисдикциите на Република Словения или на Република Малта са компетентни. Решаващият материалноправен въпрос е дали обстоятелствата, които следва да се вземат предвид, попадат в приложното поле на разпоредбата на член 15, параграф 1 от Регламент № 44/2001. Необходимо е да се установи дали жалбоподателят в главното производство е сключил с ответника договор в качеството си на потребител извън обхвата на професионалната му дейност. Преценката относно компетентния съд зависи от това дали жалбоподателят може да се счита за потребител по смисъла на правото на Съюза.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 15 от Регламент № 44/2001; правното основание на запитването е член 267 ДФЕС.

Преюдициален въпрос

Трябва ли член 15, параграф 1 от Регламент № 44/2001 да се тълкува в смисъл, че може да се квалифицира като договор, сключен от потребител за цел, която може да се приеме, че е извън неговата професионална дейност, и договор за онлайн покер, сключен от разстояние по Интернет от физическо лице с чуждестранен оператор на онлайн игри, подчинен на общите договорни условия за такъв оператор, при положение че посоченото лице в продължение на няколко години се е издържало от така получените доходи или печалби от игри на покер, макар да не разполага с официална регистрация за този вид дейност и във всички случаи не предлага тази дейност на трети лица на пазара като платена услуга?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, и по-специално член 15 от него.

Разпоредби на националното право, на които се позовава запитващата юрисдикция

Zakon o pravdnem postopku (Граждански процесуален кодекс), по-специално членове 17 и 18

Zakon o varstvu potrošnikov (Закон за защита на потребителите)

Кратко представяне на фактическата обстановка и на производството

- 1 Жалбоподателят е играч на покер, който иска от ответника да заплати сумата от 226 850,21 EUR, спечелена от него на покер на интернет сайта му www.mybet.com в периода от 31 март 2010 г. до 10 май 2011 г. Ответникът, организатор на онлайн казино, задържа спечелените в играта суми и ги присвоява, тъй като жалбоподателят е открил няколко потребителски сметки и по този начин е нарушил условията на играта.
- 2 Ответникът е юридическо лице, регистрирано като търговско дружество, предлагащо услуги за онлайн хазартни игри и за тази цел разполага с разрешение от Република Малта, където е мястото му на дейност. Ответникът предлага онлайн хазартни игри на потребители, включително от разстояние чрез интернет сайта си (www.mybet.com), чрез който е насочил търговската си дейност и към Република Словения.
- 3 Жалбоподателят е физическо лице, установено в Словения, използвало услугите, които ответникът му предлага от разстояние чрез интернет сайта си. Самият жалбоподател посочва, че чрез играта на покер е възнамерявал да

обезпечи бъдещето си във финансово отношение и се включва в категорията на професионалните играчи на покер. Жалбоподателят няма формална регистрация за изпълнение или упражняване на такава дейност. Благодарение на играта на покер е спечелил сумата от 227 226,44 EUR, като общият оборот от дейността е по-висок. Той е спечелил от ответника нетната сума от 110 EUR на час.

- 4 С регистрация на потребителска сметка на страницата на интернет сайта на ответника, всеки потребител, включително жалбоподателят трябва да приеме специалните и общите условия на договора, изготвени едностранно от ответника. Потребителят няма никакво влияние върху съдържанието на посочените условия. Общите условия на договора предвиждат, наред с другото, че по евентуалните спорове, произтичащи от договорното правоотношение, са компетентни юрисдикциите на Република Малта.
- 5 Правото на Република Малта и общите условия на договора предвиждат, че всеки ползвател може да има само една потребителска сметка към отделния оператор на хазартни игри. Една потребителска сметка позволява да играе само лицето, което е титуляр. Нова регистрация не се разрешава, както и използването на сметка на друг играч. При неверни данни регистрацията на такъв играч не се разрешава, а извършената регистрация се заличава незабавно. В общите условия на договора се посочва, че в подобен случай ответникът има право да задържи притежаваните от казиното средства по тази сметка.
- 6 Тъй като е открил допълнителна потребителска сметка, жалбоподателят е нарушил условието за една-единствена потребителска сметка, което по този начин се е опитал умишлено да заобиколи. Поради нарушението на посочените по-горе условия на 10 май 2011 г. ответникът блокира потребителската сметка на жалбоподателя и задържа целия му депозит в размер на 227 226,44 EUR.
- 7 Такова задържане обаче, независимо от нарушенията на условията от страна на жалбоподателя, не е било оправдано, тъй като ответникът не е извършил правилно необходимите действия. Ответникът е знаел за това поведение и е позволил на жалбоподателя да играе на покер, бил е съгласен с него и изцяло го е одобрил. Макар отдавна да е знаел за нарушенията на жалбоподателя, не е блокирал сметката му и не му е попречил да продължи да играе. Всъщност ответникът е спечелил комисионна от игрите му и в крайна сметка си е присвоил всички суми, които жалбоподателят е спечелил до този момент. С оглед на гореизложеното жалбоподателят има право да получи спечелените в игра суми, които ответникът е длъжен да му изплати.
- 8 Първоинстанционният съд уважава изцяло жалбата на жалбоподателя и постановява, че ответникът трябва да му заплати сумата от 226 850,21 EUR, заедно с лихви за забава.

- 9 Първоинстанционният съд приема, че жалбоподателят е действал в качеството си на потребител извън професионалната си дейност. По този начин той уважава компетентността на словенските съдилища с оглед на местоживеенето му, а именно Република Словения.
- 10 Ответникът подава жалба срещу това решение на първоинстанционния съд пред въззивната инстанция, която отхвърля жалбата му като неоснователна и уважава в цялост изводите и мотивите на първоинстанционния съд.
- 11 Ответникът подава касационна жалба (revizija) срещу решението на въззивната инстанция пред Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Върховен съд на Република Словения). С тази жалба той изтъква съществени процесуални нарушения и неправилно прилагане на материалното право. По същество той оспорва извода на долните инстанции, че жалбоподателят е потребител, който действа извън своята професионална дейност. В отговора на жалбата, жалбоподателят оспорва твърденията на ответника и се присъединява към становището на долните инстанции.

Основни доводи на страните в главното производство

- 12 Жалбоподателят основава задължението на ответника за плащане с факта, че е спечелил сумата в качеството си на играч на покер в рамките на услуги за онлайн казино, предлагани от ответника като организатор на интернет сайта. Играчите на покер се регистрират на неговия интернет сайт и откриват своя потребителска сметка, в която внасят паричен депозит, който впоследствие могат да използват, за да играят на интернет сайта или за да се разплащат във всеки момент. Тъй като ответникът неоснователно си е присвоил неправомерно парите на жалбоподателя, той е длъжен да ги върне.
- 13 Жалбоподателят основава компетентността на юрисдикциите на Република Словения на факта, че е използвал услугите за онлайн казино на ответника в качеството си на потребител, тъй като е действал извън професионалната си дейност. Ето защо той има качеството на потребител и съгласно членове 15 и 16 от Регламент № 44/2001 има право да предяви иск в държавата по местоживеенето си.
- 14 Ответникът иска жалбата да бъде отхвърлена като недопустима, тъй като словенските съдилища не са компетентни по въпроса, тъй като компетентни да разгледат спора са съдилищата на Република Малта, където се намира седалището му. Жалбоподателят няма качеството потребител, тъй като става въпрос за професионален играч на покер, който няма право на защита като потребител.
- 15 Поради това ответникът правомерно е задържал парите на жалбоподателя, тъй като той е нарушил условията му. Освен това, освен основната си потребителска сметка жалбоподателят е имал и допълнителна потребителска сметка, а това е забранено.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 16 Поставеният въпрос е от съществено значение, тъй като от него зависи крайното решение. Прегледът на практиката на Съда показва, че Съдът все още не се е произнасял по подобен случай. Прилагането на правото на Съюза не е толкова ясно, че да не подлежи на никакво съмнение (доктрината за *acte clair*). От други дела пред Съда на Европейския съюз (C-498/16 [C-498/16 (Schrems, ECLI:EU:C:2018:37), C-297/14 (Hobohom, ECLI:EU:C:2015:844), C-441/13 (Hejduk, ECLI:EU:C:2015:28), C-375/13 (Kolassa, ECLI:EU:C:2015:37), C-508/12 (Vapenik, ECLI:EU:C:2013:790), C-218/12 (Emrek, ECLI:EU:C:2013:666), C-419/11 (Česká spořitelna, ECLI:EU:C:2013:165) C- 190/11 (Muhlleitner, ECLI:EU:C:2012:542) както C-585/08 и C-144/09 (Pammer и Hotel Alpenhof, ECLI:EU:C:2010:740)], в които става въпрос впрочем за различно фактическо положение, следва, че понятието потребител трябва да се тълкува самостоятелно и еднакво, тъй като става въпрос за самостоятелно понятие на правото на Съюза. Защитата на потребителите се прилага единствено към крайния потребител физическо лице и към договорите, чиято единствена цел е да удовлетвори нуждите на частното потребление на даден индивид.
- 17 Необходимо е също така да се вземе предвид понятието „потребител“, съдържащо се в други релевантни допълнителни разпоредби на правото на Съюза, като например Регламент № 805/2004, директиви 1999/44/ЕО и 93/13/ЕИО и други. Същото важи и за тълкуването на Съда за целите на прилагането на Брюкселската конвенция от 1968 г. [C-150/77 (Bertrand, ECLI:EU:C:1978:137), C-89/91 (Shearson Lehman Hutton, ECLI:EU:C:1993:15), C-464/01 (Gruber, ECLI:EU:C:2005:32), C-96/00 (Gabriel, ECLI:EU:C:2002:436), C-269/95 (Benincasa, ECLI:EU:C:1997:337), и други].
- 18 От фактическите обстоятелства по делото е видно, че се припокриват както обстоятелствата, характерни за потребителите физически лица, така и обстоятелствата, които характеризират упражняването на икономическа дейност или на професия. От тази гледна точка става въпрос за различни релевантни, но конкуриращи се обстоятелства, които трябва да бъдат поставени в йерархически и качествен ред съгласно правото на Съюза. В конкретния случай е възможно както тълкуване на понятието за потребител, предложено от жалбоподателя, така и обратното тълкуване на същото понятие, предложено от ответника.
- 19 Двете тълкувания и концептуално различни. От гледна точка на съдържанието и в двата случая става въпрос за отношението между традиционното понятие за потребител и по-модерното понятие и разбиране на частната или професионалната дейност на дадено лице. Тълкуването, което застъпва жалбоподателят, схваща професионалната дейност на дадено лице във формален смисъл, докато подходът на ответника не отчита начина

на осъществяване на тази дейност и поставя ударението върху неговото значение за индивида.

- 20 Текстове на различните езици на някои държави — членки на Съюза¹, които се различават относно някои нюанси, водят до допълнително объркване. Обхватът на сходни определения на всички езици също не е напълно идентичен. В текстовете на всички езици качеството потребител е изключено, когато става въпрос за професия на лицето². Освен това в текстовете на някои езици се съдържат и допълнителни словни елементи. На словенски език този елемент предвижда следното: „професионална дейност“, която се отнася до технически и икономически аспекти на паричния поток, в смисъл на придобиване на материални блага. Това се разбира по малко по-различен начин, ако се съпостави с английската дума „trade“³, която разглежда търговията като обмен на стоки или услуги в смисъла на икономически и организиран пазар. Широк смисъл има и немското понятие „gewerblich“, което посочва значението на търговския характер, но по-скоро в смисъл на ориентация на индивидуалната търговия. В някои езици не се съдържат дори описаните допълнителни словни елементи и е налице единствено връзката с „професията“ (в хърватското определение, например, наред с „професия“ няма допълнителни словни елементи). Описаното езиково многообразие показва, че изложеното понятие не е еднозначно по отношение на езиковото тълкуване, което не допринася за по-ясно разбиране на член 15, параграф 1 от Регламент № 44/2001.

¹ **Словенски:** „V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba – potrošnik – za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti [...]“
[„[...]Компетентността в областта на договорите, сключени от лице, потребител, за ползване, което може да се разбира като несвързано с професионалната му дейност [...]“].

– **Английски:** „In matters relating to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession [...]“.

– **Немски:** „Bilden ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag, den eine Person, der Verbraucher, zu einem Zweck geschlossen hat, der nicht der beruflichen oder gewerblichen Tätigkeit dieser Person zugerechnet werden kann [...]“.

– **Френски:** „En matière de contrat conclu par une personne, le consommateur, pour un usage pouvant être considéré comme étranger à son activité professionnelle [...]“.

– **Хърватски:** „Ustvarima koji se odnose na ugovor koji sklopa osoba – potrošač, u svrhe za koje se može smatrati da su izvan njezine profesionalne djelatnosti.“

² На словенски „poklic“ (професия); на английски „profession“; на немски „beruflich“; на френски: „professionnelle“; на харватски „profesionalne“.

³ Online Cambridge dictionary: „the activity of buying and selling, or exchanging goods and/or services between people“ [...] „business activity“.

- 21 Става въпрос за интересен въпрос, който се отнася до актуално житейско положение с по-широк обхват. От тълкуването на правото, дадено от Съда на Европейския съюз, ще зависи и от последващото определение за съпоставими дейности, които вече теоретично се отклоняват отчасти от класическата концепция за потреблението и стават все по-разпространени. По аналогия сред тези дейности могат да се класифицират и печалбите чрез компютърни игри или други виртуални дейности, които означават модерни средства за издръжка и професии. Ето защо, с даденото тълкуване по необходимост ще бъдат поставени под въпрос някои традиционни връзки, които са (били) типични за класическото понятие за потребление.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ